

Abstrakt

Analýza podávání léčiv zdravotními sestrami ve zdravotnickém zařízení XI

Autor: Tereza Altmannová

Vedoucí diplomové práce: PharmDr. Martin Doseděl, Ph.D.

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod a cíl: Léková pochybení neodmyslitelně souvisí s užíváním léčiv. Vyskytovat se mohou na několika úrovních – předepisování, příprava léčiva, dispenzace a následné užití léčiva pacientem. Cílem této studie bylo detekovat a analyzovat léková pochybení vznikající při podávání léčiv sestrami ve zdravotnickém zařízení v Jihočeském kraji.

Metodika: Studie je součástí několikaletého projektu Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy. Metodologie je založena na podkladu observační studie, která probíhala metodou přímého pozorování. Sběr dat byl uskutečněn v dubnu 2022. Pro observaci byla vyhrazena tři nemocniční oddělení, kde po dobu tří po sobě následujících dnů bylo sledováno ranní, polední a večerní podávání léčiv. Data byla zaznamenávána do předem vygenerovaného formuláře vytvořeného na základě dekurzu pacienta. Pozorován byl celkový systém podávání léčiv zahrnující identifikaci pacienta a podání správného léčiva ve správný čas, síle a dávce. Mezi další zaznamenané údaje patřily správná manipulace s léčivem, časový odstup od potravy, generická substituce a dodržení hygienických principů. Po sběru dat byly zaznamenané údaje diskutovány v rámci multidisciplinárního týmu a následně přepsány do elektronické databáze. Veškerá data byla na závěr analyzována pomocí deskriptivní statistiky. Statistické závislosti byly vyhodnoceny pomocí parametrických a neparametrických testů. V průběhu celkového vyhodnocení byla data porovnána s výsledky z předcházejícího sběru probíhajícího v roce 2021.

Výsledky: V průběhu studie bylo pozorováno 80 pacientů. Léčiva byla podána dohromady 14 sestrami s věkovým průměrem 42,7 let. Pozorováno bylo 1439 podání léčiv, kdy největší zastoupení měly pevné perorální lékové formy, které tvořily 1106 podání. Mezi nejčastěji zaznamenaná léková pochybení patřilo podání léčiva bez identifikace pacienta (74,5 %; oproti r. 2021 vzrůst o 64,4 %) a nedostatečná hygiena v průběhu podávání (31,8 %; oproti r. 2021 pokles o 48,4 %). V rámci lékových pochybení všech lékových forem se nejčastěji jednalo o podání léčiva jinou sestrou (43,4 %) a podání léčiva bez kontroly jeho užití (23,1 %). Ze závažnějších lékových pochybení byly pozorovány podání nesprávné dávky léčiva (2,0 %), nesprávné lékové formy (1,0 %), podání nesprávného léčiva (0,4 %), podání nesprávné síly (4,7 %) a nesprávný čas podání (2,2 %).

Závěr: V této studii byl zaznamenán častý výskyt lékových pochybení. Po ukončení studie proběhla intervence. Jejím cílem bylo popsat konkrétní případy lékových pochybení a upozornit na jejich řešení a prevenci.

Klíčová slova: podání léčiv, zdravotní sestra, lékové pochybení